

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת ויחי
י"ב טבת תשע"ב
גליון תקמ"ז

זמני כניסת ויציאת השבת

ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	
בני ברק	5:31	4:28	6:04
ירושלים	5:30	4:14	6:08
בארא פארק	5:44	4:25	5:56

ברוכים הבאים בשם ה'

בקידה אל מול פני הקודש, אנו מקדמים בברכה את פני הוד
כבוד קדושת מרן אדונינו מורינו ורבינו שליט"א
לרגל בואו ארצה לשערי עירנו בני ברק לכבוד יומא דהילולא
האחד עשר של מרן מלכא אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
יהי בואו לברכה ולהרמת קרן התורה והחסידות מתוך שמחה וביאת
משיח צדקנו בב"א

שיחות קודש

מפ"ק כ"ק מרן עט"ר אדמו"ר שליט"א

יומי דהילולא י"ג - י"ד טבת תשע"א
ארץ ישראל

כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א - יומא דהילולא י"ד טבת הבעל"ט

היום הוא יומא דהילולא של מרן אדמו"ר זיע"א די טאטע זכרונו לברכה, ואצלו מידת האמת והערנסקייט היו ראשונים במעלה והחשיבים מאוד ונהג כל

משרד הדתות לכן ביקש מאאמו"ר זיע"א שחלק כספים אלו יוריד לו מהחשבון ואותם לא יקח מידו, והנה די טאטע ז"ל הבחין בו שהוא מדבר מתוך רצינות והאמת מדברת מתוך גרונו ובאמת שאינו חפץ בכסף זה לכן סבר שאין זה מהראוי שיהא צדיק ונפסד

הליכותיו על פיהם, ומהאי טעמא היה נוהג שהגם שכידוע הוא היה דואג לכספים עבור האברכים בכלל שהחזיק ואז גם אירע שנדיבי עם הפקידו בידו כספים שיחלקם לצדקה כפי ראות עיניו היכן שהם נצרכים, ועכ"ז היה מקפיד שלא לחלקם אצל חסידיו או שאר מקורבים אליו מביהמ"ד ולומדי הכולל משום שידע שאז יתערבו בזה כל מיני נגיעות ופניות שהרגישו אליו חיובי הכרת הטוב ושוב אין זה אמת בטרתיה ואינו מצוה נקיה לשם שמים, ולכן היה מהדר ליתנם לאלו שלא נימנו על מחנהו ועל דגלו, ובפרט כשהיה מדובר בסכומים גדולים.

משרד הדתות לכן ביקש מאאמו"ר זיע"א שחלק כספים אלו יוריד לו מהחשבון ואותם לא יקח מידו, והנה די טאטע ז"ל הבחין בו שהוא מדבר מתוך רצינות והאמת מדברת מתוך גרונו ובאמת שאינו חפץ בכסף זה לכן סבר שאין זה מהראוי שיהא צדיק ונפסד

לזכר עולם יהיה צדיק

יוחק עלי גליון זה לזכרון, את נשמת עטרת תפארת ישראל, אהבת איתן אדונינו מורינו ורבינו הקוה"ט, עמודא צלותהון דישראל, עמוד האש והאמת, איש האלוקים, מרנא ורבנא
בקש"ת רבינו אלתר אלעזר מנחם זצוקללה"ה זיע"א
בן רבקה אדמו"ר מרן רבי משה מרדכי זיע"א
אשר עלה ונתעלה בסערה השמימה ביום י"ד לחודש טבת שנת תשס"א
זכותו הגדול והקדוש יגן עלינו ועכ"י להמליץ טוב בעדינו ובעד כל עדת ישראל, להיפקד בדרך יסועה ורחמים אכ"ר.

דברי תורה

ממורינו הגה"צ אב"ד דקהילתנו שליט"א

בנכונות הפרטיות שיעקב בידך את בניו לא בידך את ראונו שמעון ולוי (אך מולם נתברכו ממנו כמ"ש רש"י פסוק כ"ח, וע"ע רש"י פ' וארא ר' י"ט מ"ש מהפסיקתא), ובודאי שאין לנו שמץ של השגה בענייני הרמים האלו, אך בדרך פיטפוט דאורייתא אפשר לומר כמעט הדבר, עפ"מ שכתב בשה"ק נאר מים חיים (ריש פ' מקץ) וז"ל ואולם כי ידוע אשר כשם שאין העולם יכולין לקבל חוב פורענות, כך אינם יכולים לקבל רוב טובה, כי כל דבר מה שהוא בבחינת הגבול וקו המדה, אם ניתן בו שיעור מה שאין יכול לקבל לתוכו הוא נפירץ ונשבר, כמו אם יאכל אדם הרבה יותר ממה שיוכל לקבל לתוכו או ישתה יותר מדאי ודאי תיכף יהיה מריס נבקעת וכדומה בכל הדברים.

ובזה נראה מ"ש חז"ל בתחילה עלה במחשבה לברוא העולם במה"ד, ראה שאין העולם מתקיים בדין, עמד ושיתף מדה"ר, ולכאורה למה שיתף הרחמים לדין, ולמה לא ברא עולמו בחסד לבד, האם ח"ו קטן חסדו מלהנהיג עולמו בחסד לבד, וחזן מטעמים אחרים שיש בזה, גם זה הוא טעם, כי אין העולם יכול לסבול כלל רוב בהירות חסדי המקום לבד בלי תערובת הדין, כי בעל הגבול לא יכול לקבל רוב טובה, כי יושבר ויפוצץ לרוב טובתו וכו' וע"כ עיקר הטוב והחסד והברכה הוא בהתמזגות החסד והדין בהכללות שמאלא בימינא, ונתנוצץ מהם אור משותף משניהם סוד הרחמים, וע"י הרחמים מתנהגים כל העולמות בסוד הכתוב ביום עשות ד' אלקים ארץ ושמים וכו' כעלה"ק. וכבר כתבת בזה עה"פ ויחי יעקב מ"ש בשה"ק דגל מ"א ומאור עינים.

ועפ"ז י"ל דהנה השבטים הקדושים נכלל בהם כל כלל ישראל לדורותיהם, והנהגת השבטים כל חד במדינתו, היא דרך והנהגה לבני ישראל, ובמכירת יוסף מצאנו שלש דעות והנהגות של שבטי ק-ה, הדעה הקדושה של שבטות ולו שאמרו לכו ונהרגו, שהיא בחינת הדין הגמור, והדעה הקדושה של ראובן להשיבו אל אביו, היא בחינת החסד הגמור, ודעת הקדושה של יהודה למכרו לישמעאלים היא בחינת הרחמים הממוזג והמשותף מחסד ודין כמ"ש בבאמ"ח הג"ל, דהיינו לא להרוג וגם לא להשיבו אל אביו, אלא למכרו שבכך יומתק ויוחלף עונש המיתה המושך בעמ"נ

גליון מוגדל

שיחות קודש

מפ"ק כ"ק מרן עט"ר אדמו"ר שליט"א

מזה בפשטות כפי שרואים שם מפשטיה דקרא, וללמוד משם מוסר וירא"ש ואמונה פשוטה ושלימה ומידות טובות און שטייגען בתויר"ש, הגם שצריכים לזכור שאין לנו השגה בהם עכ"ז רצון השי"ת הוא שנלמוד זה משם, ולכן אף אאמו"ר ז"ל פירש פסוק זה לדרכו בקודש וכנ"ל, שלא כפשטות הנ"ל, אלא ללמוד מזה חסד ה' שעשה הכל עבורינו לטובתינו הגשמית והרוחנית כדי שלא ייחלש ח"ו אמונה וביטחון עם מחשבת הבל, ונדע שהכל מהשי"ת ונקבל עומ"ש עלינו כראוי.

וכמו שהוא זיע"א פירש מש"כ בתפילה שם "ומלכותו ברצון קיבלו עליהם משה ובני ישראל", היינו האיך יכלו לקבל עול מלכות שמים בשלימות ע"י הרצון, כי אין לך דבר העומד בפני הרצון, ועיד"ז התבטלו כל המניעות ובאו לקבלת עומ"ש שלימה.

והנה יומא הדילולא קדישא דאבא מארי זי"ע חל במוצאי יומא הדילולא של מרן הרה"ק רבינו משה מלעלוב זיע"א, ולכן יש להמליץ על זה אמרם ז"ל (כתובות קג) מת במוצאי יום הכיפורים סימן יפה הוא לו, כי הילולת צדיקים כמות כיום הכיפורים, וכמו שהזכרנו מהרה"ק מטשורטקוב זי"ע בנו של הרזינינער זי"ע שאמר שי"ד של אביו הוא בחי' עיצומו של יום מכפר, וכמו שכתוב גבי יוה"כ שהרי ארז"ל שקולה מיתת צדיקים כשריפת בית אלוקינו ומיתת צדיקים מכפרת ולכן קוראים פרשת מיתת נדב ואביהו ביוה"כ כי מיתתם היא כפרה כיוה"כ..

אם כן הילולת הרה"ק מרן רבינו משה מלעלוב זיע"א מכפרת וכמו יוה"כ, א"כ פטירת מרן אאמו"ר זיע"א במוצאי יומא הדילולא דמרן רבינו משה מלעלוב זיע"א הוא כפטירתו במוצאי יוה"כ, ושפיר י"ל על זה מת במוצאי יוה"כ סימן יפה לו, ומ"מ יעזור השי"ת שיהיה לנו סימנים טובים יותר לחיים טובים ארוכים ולשלם ולקבל פני משיח צדקינו מתוך שמחה ואורך ימים ושנים טובים.

והנה כידוע האבא זיע"א היה צעיר במיטב שנותיו כשנסתלק ולפני זה לא ראו עליו ולא כלום ושום סימן שעלול לקרות דבר מה, והיה עם כל כוחו, וגם אמר אז תהילים וערך השולחן לפני ה' לכבוד יו"ד דמרן רבינו משה מלעלוב ושוב עלה לביתו נאוה קודש והלך קצת ארוים געגענגען ועלה על יצועו מסתמא אחר אריכות קרי"ש שעה"מ כרגיל והכנת הנעגל וואסער, והנה ברגע א' בפתע פתאום לא חש בטוב וקרא להרבנית שתיתן לו לשתות ומרוב בהלה רצתה ליתן לו מהמים שעמדו לפני המיטה הנעגל וואסער אלא שהוא סירב לזה והלכה להביא מים אחרים ונתנה לו, לאחר שבוך שהכל ולגם מעט מהכוס, תוך רגעים ספורים כבר היה לאחר מעשה ופרחה נשמתו הטהורה מגופו הק' ושבח בנעוריה אל בית אביה שבשמים ובפתע פתאום בא אל היכלו.

ולכן החי יתן אל ליבו שלא יודע האדם עת מיתתו ולכן יעשה כאמרם ז"ל שוב יום אחד לפני מיתתך, וכיון שאינו יודע אימת הוא, ממילא

ומי לא, ערנסקייט האט ער זייער ליב גיהאט, והראשון הנ"ל באמת היה אברך חשוב וקיבל הראוי לו משא"כ השני. והשי"ת יעזור שכל אחד יקבל פרנסתו מידו הרחבה ית"ש בלא שום צער ועגמות נפש, אבל התכלית מהכל שהחי יתן אל לבו ללמוד מדרכיו הטובים ומעשים טובים שלו ותורתו ותפילותיו וצדקה וגמילות חסדים שעסק בהם כל ימיו וחדש תמיד איך לעשותם בתכלית השלימות כי ענין זה היה אצלו מהחזקים ביותר לראות לעשות כל דבר בשלימות ולא רק לצאת ידי חובה למחצה לשליש ולרביעי, ולכן הגם שבימי חייו סבל הרבה מחולשת הגוף והאיברים ועל כולם גם חולשת הלב עכ"ז לא וויתר על שלימות העבודה במס"נ, ואפי' שאדם אחר יכול לומר אם עכשיו אינו יכול אדחה למחר או מחרתיים, עכ"ז אצלו זיע"א לא היו דברים כאלו ועשה תמיד עבודתו בשלימות.

ואמנם בשנותיו האחרונות כבר לא שהיתי שם תמיד ולא כ"כ השגחתי אחר מעשיו לראותם, אבל משנים הקודמות שבהם הייתי במחיצתו הק' אז ראיתי גם ראיתי סדר עבודתו החל מהשכם בבוקר איך שהיה משכים לביהמ"ד ואומר תמיד לפני התפילה את תפילת הה"ק מוהר"א זיע"א מליזענסק, מעוטר בטו"ת ואומר הכל כסדר מהתחלה עד גמירא שהשלימות נר לרגליו הן בתפילתו הן בשיעורי תורה שאחריהם והלימוד עם תפילין דרבינו תם ובעבודת היום כולו.

וזה עלינו ללמוד ממנו זיע"א לבקש השלימות ולא להיות בחי' יוצא זיין ומהיכי תיתי און אויב סז

גרינג און אויב מי קען לראות לעשות את הכל בשלימות, שהרי הוא ז"ל סבל הרבה חולשות ועכ"ז התגבר כארי לעשות רצון אבינו שבשמים בשלימות, א"כ כשי"כ אנו צריכים לעשות כן.

וכבר דיברנו מזה כמה פעמים אודות הענין המיוחד שהיה אצלו שידוע שהוא ז"ל עבר הרבה עניינים עגמ"נ בחייו והרבה מעברים שאינם קלים ועכ"ז לא שינה בגינם מאום מעבודת הקודש, כי דרכו היתה תמיד לומר 'בדיל ויעבור' ללכת הלאה ולא לדוש ולשקוע כמה שהיה ותמיד אחר שעבר מה אמר 'העבר אין' וניגש שוב לעבודה"ק מיט א פרישקייט וכאילו העבר אין ומעולם לא היה ועיד"ז הצליח לעבור הכל בשלום עד שאלו העניינים לא תפסו אצלו שום מקום ותיכף שב לעבודת קדשו לתפילותיו ולימודיו והחזקת הכולל והמוסדות ושאר ענייני קדשים שלו.

ממש אפשר לומר שאדם אחר ספק אם היה עומד בזה ולעשות כזאת ואחר כאלו מעברים להתחזק מיד שוב מיט א שמחה און א פרישקייט כאילו לא

שיחות קודש

מפ"ק ב"ק מרן ע"ר אדמו"ר
שליט"א

בשבתות וימים אלו כי בהם מבואר גלות ושעבוד מצרים והגאולה ממצרים ואיתא שישים החלו התיקונים לקלקול שמחטא אדה"ר, והשעבוד המר שבמצרים היה עבור זיכור מזוהמת החטא ומאז עברו כבר אלפי שנים ולא זכינו לשלימות התיקון ירחם המרחם ישמור המרחם עלי ועכ"ל.

ופשטות דרך רמז י"ל שאילו היינו כלים ראויים לקבל כבר היינו זוכים לכל התיקונים ולגאולה שלימה אלא שעדיין לא השלמנו הכלים שלנו, וכבר אמרנו כמ"פ שזה ידוע ודאי שהשי"ת חפץ בתיקונינו וגאולה שלימה שלנו הרבה יותר ע"א"ס ממה שאנו רוצים זה, אלא שצריכים להיות כלים שלנו ראויים ומחמת שמלך במשפט יעמיד ארץ לכן מפריעים טענות הלינקער היצה"ר רח"ל שהוא שונא הן את הגוף והן את הנשמה של ישראל והוא גורם כל הצרות וכל הרע, ואומרים בשם צדיקים שאיתא יצה"ר הוא השטן הוא המלאך המות יורד ומסמין עולה ומקטרג וכו' ולכן הוא בא בטענה להשי"ת כביכול שכולם יקללוהו וישמיצו את שמו על כל הרע שמחולל לכן ענהו השי"ת שהצרות שהוא עושה אנשים יתלו בסיבות שפלוני הלך בקור לכן חלה ומת או לא עבר במעבר חציה לכן דרסתו מכונית ר"ל וכיו"ב וכך לא ישימו על לב מי הגורם שלעכ"ס אויף אלע שלעכטע גויים גוטס פאר אלע אידן, אבל באמת שיצה"ר גורם הרע ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו והשי"ת שומר עלינו ברוחניות ובגשמיות לכא"ו מישראל בפרטות ובכללות והשי"ת הוא הטוב והמיטיב שאין לנו שום השגה ודרך הטוב להיטיב. ולכן פירשו צדיקים מש"כ מאתו לא תצא הרעות שהשי"ת אינו מתעסק עמכם כביכול ואת הטוב הוא עצמו משפיע אבל הרע אינו מתעסק עמו ורק כשבא יצה"ר לקטרג

וטוען שצריך ח"ו או מגיעה גזירה רעה לשלעכטע גויים אז אם אין מליץ יושר ח"ו לא מעכבים אבל נעשה ע"י יצה"ר, ולכן השמחה הגדולה לפני השי"ת כשבאים מלאכי מליצי יושר ונשמות הצדיקים מעילא ותתא וממתיקים הדינים ומסירים הקטרוגים מראשי בני"א אז הוא שמחה גדולה לפני ית' שלא יצטערו ישראל ויוכל כביכול להשפיע להם כמ"ס כרצונו הטוב והקדוש, ולכן באמת כל סיבת אריכות הגלות רק לטובתנו ותיקונינו שנוכה לתיקון השלם אבל השי"ת כבר לפני אלפי שנים היה מוכן לבוא אל היכלו ובנין ביהמ"ק ורק מצפה עלינו שלא נבוא מלוכלכים מחטאינו לכן ממתין שנתנקה תחילה ונוכה לתיקון השלם שלא נבוש בעוה"ז ובעוה"ב ונוכה לחיי עלמא חיי עד, ולכן ממתין עם הגאולה כדי שלא יאבדו ח"ו הנשמות שעדיין לא השלימו את תיקונם, ועכ"ל אנו עם כל היהודים מבקשים מהשי"ת שכבר עכשיו "השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם", כי הגם שצריכים להמתין לטובתנו כנ"ל, עכ"ל הרי השי"ת הכל יכול וכוללם יחד, א"כ השי"ת יכול לעשות שגם הכל יתקון ברגע אחד, וע"ד שמובא בגמ' שאחא האמוראים הלש והי"ל גילוי שכינה והתלונן כביכול להשי"ת על מה שהוא סובל כ"כ בעוה"ז דקדוקי עניות וכיו"ב וענה לו השי"ת מה אעשה לך בני שכך עפ"י חיצוניות המזל כך ראוי להיות

המשך בעמ"ד

ולכן אמנם זכה אדמו"ר זיע"א שטבל אביו מרן הרמ"מ בשבילו, ועבורו אמרו "צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו".

השי"ת ירחם שנשמת אבא מארי זיע"א יהיה לה עליה עם שאר נשמות צדיקים וצדקניות שבגן עדן, וישמור עלינו ועכ"ל שמידה עליונה בכל מקום, הנה לא נעם ולא יישן שומר ישראל, ישמח השי"ת כל השבוירי לב און גאנץ כלל ישראל בכללות ובפרטות ונוכה כלונו דערלעבען משיחין, ואמנם הוא ז"ל לא היה זקן אלא במיטב שנותיו, אבל די זה מה שהיה עמו, ואילו כל כלל ישראל יה"ר שלא ידעו משום צער ויזכו לאריכות ימים ושנים טובים בלא שום צער ועגמ"ג, וישלח לנו השי"ת משיח צדקינו מתוך נחת והרחבה והשי"ת יזכינו וישפיע לנו מתנת חנים שנוכה לכל תיקונו השובבי"ם כראוי ולתשובה מאהבה און שטייגען בתורה וירא"ש, משום די גרעסטע תיקונים הוא ע"י כוח תוה"ק, והשי"ת ישפיע לנו שמחה בקיום תומ"צ ושטייגען בתויר"ש ומידות טובות גמילות חסדים מתוך שמחה וטוב לבב מרוב כל..

כמו שכבר דיברנו כמ"פ שחיוב השמחה בתומ"צ הוא מן התורה כמש"כ שם "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה וטוב לבב מרוב כל", שאפי' שעבדת בתויר"ש היה טענה על חסרון השמחה, א"כ נמצא שחיובה הוא מהתורה, ומכלל לאו אתה שומע הן, כיון שמידה טובה מרובה א"כ כש"כ

שאים שם היו עונשים כאלו רח"ל, כש"כ שכאן העושה משמחה יזכה לשכרו הרבה מאוד עד אין סוף ב"ה שאין לנו השגה ולא נוכל להשיג. יזכינו השי"ת לתו"ג בכמו"א פ"ג בריוח ובניקל, עשירות גדולה ברו"ג, ולבנין ביהמ"ק שוין יעצ אויף א זיסע אופן אויף אייביג.

ימי השובבי"ם הבעל"ט
עתה קריבים ובאים ימי השובבי"ם, עכשיו הוא פר' ויחי ותיכף במוצש"ק שלו הוא כבר שובבי"ם, וידוע מהאריז"ל ז"ע שהם ימים מיוחדים לקבל בהם תיקונים יותר בניקל מזמנים אחרים תיקוני תשובה וטהרה ועוד תיקונים אחרים, ולכן שובבי"ם הם ר"ת הפרשיות שקורים בתורה

יעשה תשובה תמיד בכל יום ויום ויהיה נקי מחטאים תמיד וטוב לו בזה ובבא. ועד"ז מספרים מהרה"ק מהרי"ד מבעלזא ז"ע שאמר שפעל אצל השי"ת שטבילת מקוה תיחשב לטובל כאילו התענה תענית יום שלם כי כידוע שמוזמן מרן הבעש"ט הק' והלאה ביטלו דרך הסיגופים והתעניות כי אינן לפי כוחות דורות החלשים האלו ולכן יפעלו זה ע"י מקוה, והיה שם א' בבעלזא שהגם שהיה גם הוא לומד ומתפלל עכ"ל היה גם אויבער חכם ולא נמנע מלהשמיע מחשבותיו בקול והיה מתרעם ומבטל ענין הטבילה בכל יום באמרם שהוא מיותר ומהיכי תיתי לחדש הנהגה כזו שלא מצינו לה מקור בחז"ל ופוסקים, עד שנשמעו הדברים למהרי"ד וקרא לו ואמר לו: הנה עצם זה שאתה מבטל דברי רבותיך הוא כבר אפיקורסות רח"ל כי יש לך לבטל עצמך אליה והחולק על רבו כחולק על השכינה, ובשכלך תבין זאת שאין לך להרהר ולערער אחריהם שהרי תדע בנפשך שאיך יודע כה"ת כמוהם ואין לך השגה אפי' כשיחת חולין שלהם ולא תבין אפי' תנועת יד שלהם ואיך תוכל לחלוק עליהם אפי' אם אינך מבין טעמיהם, ועוד שדבר זה הוא כן מפורש בפוסקים שהרי הרמב"ם ז"ל כתב טעם טבילה בערוה"כ משום שהוא זמן של תשובה וכיון שארז"ל שוב יום א' קודם מיתתך ועשה תשובה בכל יום, א"כ כל יום הוא זמן של תשובה ולכן יש לטבול במקוה טהרה בכל יום ויום..

ואכן ידוע שאצל אדמו"ר זיע"א היה ענין המקוה גדול מאוד ולא ויתר עליו, וזכורני כשהיינו קטנים אירע פעם שהיה המקוה סגור ולכן קפץ הוא ז"ל דרך החלון וירד וטבל עלה ונסתפג והיה שם אנאנצע מעשה, העיקר שיוכל לטבול.

והנה היום אפשר דרא ומצויים מקוואות פתוחים לרוב. א"כ ודאי שעלינו להתחזק בזה ששגבה מעלתם ולא להרפות, ואכן זכה אבי שאביו מרן הרמ"מ זיע"א עשה טבילה עבורו כידוע זה המעשה שפ"א בערב יוה"כ היה עסוק כ"כ עם אביו הק' לעזרו בעניניו, עד שלא הספיק לטבול א"ע במקוה טהרה כמש"כ בשו"ע, ולאחמ"כ א"ל אביו הק' מרן הרמ"מ זיע"א: ידעתי בני ידעתי שלא הספקת לטבול ולכן טבלתי גם עבורך. ולכן כמו שבעצמו היה ליה עבוה"ק של מקוה כך זכה לטבילה של צדיק עבורו. ואגב זה מספרים כמילתא דבדיחותא שאירע פעם אצל הרה"ק האמרי חיים מויזניץ ז"ע כשפתח הישבה"ק בשיכון וויזניץ בב"ב היתה דרכו בקודש שאם חלה א' התלמידים אז היה סר אליו לבקרו ביקור חולים אצלו בפנימיה, ופ"א חלה בחור א' ובא לבקרו ואז התלונן החולה שמחמת חוליו אינו יכול לילך לטבול במקוה, א"ל האמ"ח: א"כ אטבול אני עבורך והסר דאגה מלבך, וכן הווה שטבל עבורו והתלמיד זכה מגבוה, ועברה הרניה במחנה ונתפרסם הסיפור ולכן היה בחור א' שג"כ חשק מאוד לזכות בטבילה מהרבי שיטבול גם עבורו ולפיכך עשה את עצמו כאילו הוא חולה עד שבא גם אליו האמ"ח לבקרו ואז התלונן שאינו יכול לטבול במקוה וכבחר הראשון, והנה האמ"ח ז"ע היה כידוע בחי' חכימא דיהודאי והבין בדעתו הרחבה שאין זה אלא שפיל בעלמא לכן פנה לגבאי שעמו ואמר לו: תואיל בטובך ותטבול עבור זה הבחור. וממילא שמי שמכוין באמת הוא הזוכה ולא ההיפך.

שיחות קודש

מפ"ק ב"ק מרן עט"ר אדמו"ר שליט"א

מזלך ומצבך בעוה"ז, שוב טען הצדיק הזה והרי השי"ת כל יכול א"כ שילכו התיקונים שלו באופן הטוב, ואז כביכול השי"ת האט גשמייכעלט פאר איהם וגם א"ל שמא רצונך שאהפוך העולם ותבוא שוב אלי ויתמזל מזלך טוב יותר, ואמנם אין לנו שום השגה בזה ורק השי"ת עצמו יודע מה טוב ואלו הצדיקים היו מזבח כפרה להם ולדורותם ועשו תיקונים גדולים, אבל כלל ישראל מבקשים מהשי"ת שהוא יכול לפעול כל התיקון השלם ברגע אחד ואיננו צריכים ליתן לו עצות וגם איננו יכולים ליתן לו עצות כביכול ומי יאמר לו מה תעשה ומה תפעל ואנו רק מבקשים שהוא יתן לנו עצתו ותקנינו מלכנו בעצה טובה מלפניך, השי"ת כל יכול וישועת ה' כהרף עין וברגע א' יכול להיות השיבנו ה' אליך ונשובה באופן כזה שאפי' פחות שבפחותים לא ירצה לסור מן הדרך מהשי"ת אף לא לרגע ויריץ בכל כוחו בעוז ותעצומות במסי"ג אחרי ה' ותורתו ומצוותיו, ולכן אנו מבקשים שתיכף עכשיו השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם.

הרה"ק מרן רבינו משה מלעלוב זיע"א - יומא דהילולא י"ג טבת הבעל"ט

הנה היום הוא יומא דהילולא של הרה"ק רבינו משה מלעלוב זיע"א ומיתת צדיקים מכפרת, ולכן אי' כידוע מהרה"ק מטשורטקוב בן הריזינער זי"ע שי"ד של צדיקים הוא עיצומו של יום מכפר, וכמו שאיתא גבי יוה"כ כי מיתת צדיקים היא ג"כ כמזבח כפרה, כמו"כ מרן מוהר"מ מלעלוב היה מזבח כפרה לישראל והוא בא במסי"ג לאר"י אפי' שבני משפחת אשתו סירבו לנסיעה כי בימים ההם היתה עניות נוראה בא"י ולא ידעו מיום לחבירו מה יאכלו למחר וחיו ממש בצמיצום, לחם עם חלב היה קשה להשיג ועכ"ז הלך רבינו לשם במסי"ג ולקח עמו את ביתו ובניו הגם שלא כולם עלו עמו, גם אשתו בכתה לפניו שלא יקח את בתה עמו לשם כי חששה עליה מאוד ומרן רבינו משה מלעלוב שהיה אוהב ישראל האמיתי, לא יכול לראות בצערה והניחה שלא תסע עמו אלא שאמר בפה קדשו שעם הכל סופה שכן תיסע וכך הווה שאחר זמן עלתה אחריו לא"י.

ידוע שרצה רבינו לפעול הגאולה השלימה ע"י ביאתו לא"י ולכותל המערבי ולזעוק שם נוכח פני ה' עד כי יבוא שילה, לכן אמר שכל בני ישראל מחוייבים להשתתף בהוצאות זו הנסיעה כי היא טובת כלל ישראל ובה תבוא ישועתן וגאולתן של ישראל ושכינת מלכנו בב"א.

וסיפר מרן אדמו"ר זיע"א שכשהגיע מרן בדרכו לא"י להפרד מצדיקי דורו עבר בקאצק וגם שם ביקש שיתנו לו מעות עבור השתתפות הוצאות הנסיעה, והיה שם א' שלא הכיר כ"כ את רבינו ושגב מעלתו, ואמר דיבור כזה שאמנם ודאי שצריך להיות משועבד לצדיק והחסיד מחוייב לשמוע בקול רבו, אבל, אמר למרן רבינו משה מלעלוב זיע"א, אתה לא צדיק שלי ואני לא חסיד שלך, ובה שמט את עצמו מליתן לו מכספו, וכשהגיעו הדברים לאזני החידושי הרי"ם זי"ע שג"כ היה מחבורת קאצק הוכיחו על פניו על שטות שלא נתן למרן כי כולם חייבים זה וכנ"ל.

ידוע שאמר מרן שיבוא לכותל המערבי ויצעק 'גיואלד' עד שכל ישראל יתאספו ויבואו לא"י ויהיה

המע"ה רצה לבנות את ביהמ"ק וא"ל השי"ת לא אתה תבנה אלא שלמה בנך היוצא ממע"ך הוא יבנה הבית לשמי, וידוע שמרן מוהר"ד מלעלוב זיע"א היה ניצוץ מנשמת דוה"מ ע"ה ואמר על עצמו יוד בן ישי, וממילא בנו מוהר"מ בחי' שלמה המע"ה, (וע"פ דברי רבינו אפ"ל שלמה"ה אתוון לכוש"ה) ולכן כמו ששלמה המע"ה בנה ביהמ"ק כך היה רוצה מוהר"מ לעשות והיה בכוחו אלא שלא איסתעיא מילתא שעוד לא היה אז הזמן לזה אבל ודאי זה קירבו כנ"ל קרב יום אשר הוא לא יום ולא לילה בב"א.

ולכן גם די הייליגע זיסע רבינו רבי משה מלעלוב זיע"א היה ניצוץ כלול מכלל נשמות ישראל, וכמו שסיפר מרן הרמ"מ שלפני נסיעתו של מרן מוהר"מ לא"י היה פרשת דברים ופתח ואמר פירוש הפסוק "אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל", שהדיבור של משה היה סולל את כל ישראל ונאמר לכל אחד ואחד מישראל וכאו"א יכול למצוא שם מרפא לנפשו וישועה לעצמו ברו"ג בכל ענינו.

וזה יש להמליץ על מרן מוהר"מ שנקרא כשמו של משה רבינו שכי' ביה איתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא כי גם מהר"מ זיע"א היה נשמה כללית ולכן כאו"א יכול לפעול אצלו ישועה במה שהוא צריך, ובפרט בהאי יומא דהילולא דיליה, ולכן גם בענין זה הוא בחי' משה רבינו ע"ה שכמו שאצל משה רבינו ע"ה כתיב ולא ידע איש את קבורתו, כך אצל מרן מהר"מ זיע"א נתעלם מקום קבורתו ואינו ידוע כיום היכן הוא.

והנה כלפי משה רבינו ע"ה אי' הטעם כי אילו היו יודעים מקומו והיו מתפללים על קברו היו יכולים לפעול כל מה שרוצים ואפי' את הגאולה השלימה בב"א, וכיון שעדיין לא הגיעה העת לזה לכן היו מוכרחים להעלים את קברו ובפרט בדורות הקודמים שחיו בהם צדיקי קמאי שבגודל צדקתם היו פועלים ישועות לצאן מרעיתם וממתיקים מעליהם כל הדינים ועל כל צרה שלא תבוא הלכו אליהם וביטלו גזירות קשות ותגורו ואמר ויקם לך וכל היוצא מפיהם יעשה השי"ת והיו משרים כוז קדושה על כל סביבותיהם עד שכמעט בטל הבחירה אצל העומדים אצלם ע"י ריבוי הארה וקדושה ששפעה מהם, א"כ כש"כ שאם היה נגלה להם קברו של משה רבינו ע"ה שהיו פועלים שם כל צרכם עם ביאת משיח צדקינו, ולכן מחמת שעוד לא היה הזמן לזה העלים השי"ת קברו מעיניהם, אבל היום נעבעך ירדו הדורות ופסו אמונים והלכו הני צדיקים לעולמם ואירע גולה אחר גולה ונעשו אנשי הדור א צו קלאפטע הושענא וכבר לא יודעים ומרגישים מהנעשה עמם וכ"כ התרגלנו ליידער לבחי' הגלות עד שלא יודעים מה קורה ולא יודעים איך לבכות ולהתחנן לאבינו שבשמים ולא יודעים מהו אמת' ע' קרעכט'ס אנהא אמיתית ומהו אמת' ע' בכיה, פעם ידעו עכ"פ איך טובים על גלות השכינה ואילו היום הכל סתום וחתום הנשמה עם המוח וממילא פעם יכלו לבכות עכ"פ על הציון ולכן העלימו אותו אבל היום מפגיע אין בעדינו ונעלמו החסידים הנכונים ואנשי מעשה האמיתיים שעושים לפני משורת הדין והן הצדיקים שעושים על פי יושר ואמת, ולכן הגם שאין היום כאלו צדיקים כמו פעם, עכ"ז גרם הלינקער שיעלם קברו של רבינו מהר"מ מלעלוב זיע"א כי עכ"ז הוא חושש שמא יתנו שם אנחה אמיתית מהלב בלי משים ובוזה לבד יפעלו שלימות הגאולה וכט"ס, ולכן אף זה נעלם מאיתנו.

אבל זו היא נקודה שצריכים לידע שאמנם יצרו של אדם מתחדש להתגבר עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו וכבר הובטחנו הבא ליטרה מסיעין בידו, ופירשו צדיקים שמסיעין הוא לשון רבים **המשך בעמ' ה'**

מונחים בה, וכדאי מצדיקים וספה"ק שלימוד הגמ' הוא מוכך ומטהר הגוף הנפש והנשמה, ואי באוה"ח הק' דגאולה אחרונה ע"י משה רבינו ע"ה שנקרא גואל ראשון וגואל אחרון, לכן הוא מצפה שבני יהו בני תורה ואי יבוא לגאלם, לכן היא עצה הנצרכת לגאולתן של ישראל, וע"י שנהיה מונחים בתורה יפעל לנו הגאולה ועל ידה הכל חוזר ואין לנו שיור רק התורה הזאת, ושני דברים הם שיש לנו אותו אופן כמו שהיה לאבותינו שהם אבינו שבשמים ותורתו הקדושה שאותו באשעפער שהיה לאאע"ה ולמשה רבינו ע"ה, יש גם לנו, אני ה' לא שינית, ואותה תורה שקיבל משה מסיני יש גם לנו, וזאת התורה לא תהא מוחלפת ולא תהא תורה אחרת מאת הבורא ית"ש, וכל התורה המצויה עתה בידינו היא הנתונה למשה רבינו ע"ה מסיני, ולכן על זה העצה אחזתו ולא ארפנו וכדאי מצדיקים א בלאט גמ' מוריד הבלאטע (הבוץ) מן הפנים, ומטהר ומזקן די מענטש.

השי"ת יעזור שנוכה כלונו שטייגען בתורה וירא"ש וגמילות חסדים ונעסק בתומ"צ בשמחה וטוב לבב מרוב כל עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה, וע"י תורה בשמחה פועלים כט"ס, ואי בספה"ק יסוד ושורש העבודה שאי בתוה"ק "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוךך בשמחה וטוב לבב מרוב כל שמשמע שעבדו את השי"ת בתכלית השלימות ורק השמחה היתה חסרה ועל זה לבד היה ענין ההכחה כולו ר"ל אי"כ נראה מזה כמה חשיבות יש לשמחה אצל השי"ת וכמש"כ הרמב"ם ז"ל שהיא עבודה גדולה לפניו ית' וממילא אם כל התוכחה עבו"ז אי"כ כש"כ שמידה טובה מרובה, שהעובד את השי"ת בשמחה שכרו הרבה מאוד עד אין לשער ולתאר כלל וכלל, ומכלל לאו אתה שומע הן שעי" שמחה זוכין עד אין סוף בגו"ר צו אלע תיקונים וגאולה שלימה ובנין ביהמ"ק, וכמו שדיברנו כמה פעמים שרואים מזה שחיוב השמחה הוא מדאורייתא מפסוקים אלו כנ"ל, ויש חיוב מהתורה שעסק התורה ומצוות יהיו מתוך שמחה, יעזור לנו השי"ת שנוכה לזה ליגן און די תורה הק' מתוך שמחה ולזכות לתורה לשמה.

השי"ת ישמח כל השבורי לב וכל ישראל, וישמרנו בשמירה עליונה הן בא"י ושאר ארצות בכל מקום שהם וי זיי זענען נאר, זכות מוך רבינו דוד מלעלוב זיע"א ובנו רבינו משה מלעלוב זיע"א, און אלע הייליגע זיסע צדיקי אמת יגן עלינו ועל כל ישראל לפעול אלעס גוט'ס כל אחד בפרטות ובכללות, תו"ג במק"א פרנסה גדולה בריחו ובניקל, והשי"ת יתן לכולנו בני חיי ומוזני ויחיה ורחמיה מן קדמיה, רפו"ש בריאות השלימה, ברכות וישועה שלימה ובנין ביהמ"ק שוין יעצ אויף א זיסע אופן אויף אייביג.

ניצוצי אש

מב"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

האספו ואגידה לכם מה הקבצו ושמעו וגו' (מט, א-ב)
יל"ד ככל הלשון בקראי, וגם שינוי הלשון שתחלה אמר האספו ואחר כך אמר הקבצו,
גם יל"ד למה אצל לשון האספו אמר ואגידה לכם הרי שתלה הדבר בהגדה שלו, ואצל הקבצו אמר ושמעו בני יעקב ותלה הדבר בשמיעתם שלהם.
אלא י"ל דרצה יעקב אבינו ע"ה לרמוז לבניו השבטי יה, דבאם ויהא רק האספו דאין זה לשון אחדות מאוגדת כל כך, וכדאי דברי חכמים וכו' בעלי אסופות (קהלת יב, יא) ובגמ' (הגיגה ג): אלו תלמידי חכמים שיושבין אסופות אסופות,
ועיין במהרש"א דדייק ממה שכתוב אסופות בלשון רבים משמע שיש כמה קבוצות המחולקות ע"ש, אז יהיה ואגידה לכם - מבלי ואתם תשמעו,
אך באם תהיו בבחינת הקבצו לשון המרמוז על אחדות מוחלטת, או אז יהיה ושמעו - וועט מען דערהערען, היינו תוך כדי קבלת הדברים על הלב, ודו"ק.

שיחות קודש

מב"ק ב"ק מרן עט"ר אדמו"ר שליט"א

רוח בעוה"ב מכל חיי העוה"ז ויפה שעה א' בתשובה ומעש"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב ולהבין הדעת האמיתית שעוה"ז פרוזדור לפני עוה"ב והעיקר להתקין א"ע בפרוזדור כדי שיכנס לטרקלין ולא ייעול ח"ו בכיסופא לעלמא דאתי ר"ל.

אין לנו שיור רק התורה
 און די גרעסטע תיקוני ימי השוכבי"ם זוכין ע"י התורה"ק דייקא שהכל מונח בה וכמש"כ בחו"ל שת"ח א"צ להתענות על חטאיו כי עסק התורה שלו מכפר לו על הכל שהיא מידה טובה שכוללת הכל ואין לנו שיור רק התורה הזאת, כי הצדיקי אמת הקודמים כבר הלכו לעולמם ויושבים להם בגן עדן אבל התוה"ק נשארה גם לנו ואתה תורה שהיה למשה רבינו ע"ה, אותה תורה יש גם לנו ואפי" בעוה"ז הרי היא נצחית והיא כוללת הכל הפוך בה והפך בה דסולה בה, וכל התיקונים נמצאים בה.

מספרים שפ"א נסע הרה"ק רבי יואל מסאטמר באוניה
 או אירון והיה עמו איש אחד שהרגיש עצמו קרוב אליו בידידות לכן הרשה לעצמו להשיח את ליבו בפני הרה"ק וא"ל: מה יהיה עלינו דור יתום אחרי שכל הצדיקי אמת עזבו אותנו לאנחות והלכו להם לג"ע, וע"ד שאומרים מהרה"ק הבית ישראל מגור זי"ע שאמר ע"ד אמרם ז"ל דור הולך דור בא ואמר הוא ז"ל בשינוי לשון דור הולך דור "בע" וצ"ל שכך נראה הדור שבא, וכמו שאמר הרבי ז"ל בשם צדיקים לפרש מש"כ בתוה"ק "ואל הזקנים אמר שבו לנו בזה היינו שיתעכבו עוד בעוה"ז כדי שיוכלו ללמוד מהם ויראה הדור הצעיר האיך צריך להראות יהודי ואיך נראו חסידי קמאי ועתה חסרנו כל אלה, וענה לו הרה"ק ר"י מסאטמר: הן אמת צדקו דבריך אבל אין לנו שיור רק התורה הזאת וזה נשאר לנו בכל המצבים ובכל הדורות ועמה יכולים להתעלות בכל מצב שהוא, וזה נשאר לכל דור דור עד שיבוא משיח צדקנו, וצריך שכל לדבוק בה כראוי ועל ידה לזכות לכל התיקונים, וכמש"כ הבית אהרן מקארלין זי"ע גמרא לשון גומרי- גחלים, שזה שורף את כל הרע ומגלה את כל הטוב, ואיתא במסילת ישירים דרך משל לאומן שהמציא מכונה חדשה משוכללת, הן ודאי שאומן שעשאה הוא שידוע היטב מכולם אך הם דרכי השימוש בה ואם יבוא אחר ויטען שהוא יודע טוב ממנו ודאי הוא יודע איך להרוס אותה טוב ממנו, וא"כ הרי השי"ת הוא ברא העולם והוא ית' אומר לנו בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין, א"כ א"א לומר אחרת, ורק תוה"ק איז די גרעסטע עצה נגד היצה"ר וראש ותחילה לכל העצות, ורק כשיש תורה עמהם אז גם עוזרים והשי"ת הוא האומן שברא הכל והוא היודע והוא המבין מה טוב לברואיו ולנו והוא היודע שאין זה תכלית לקבל שכר והטבה בחינם שזה קרוי נהמא דכיסופא כמו האוכל לא מדיליה מתבייש להסתכל בפני הנותן לו ולכן עשה השי"ת העולם באופן שיש בחירה ויש יצה"ר וצריך להתגבר עליו ואז דייקא זוכים לשכר עוה"ב ושוב אינו נהמא דכיסופא, ואשר על כן כל ענין יצה"ר לטובה זו ולכן הוא היוצר והיודע שאומר לנו כי עיקר העצה נגד יצה"ר הוא תורה תבלין ולא דבר אחר.

וכן הזיידע רבי מרן הרמ"מ זיע"א היתה עצתו אמונה לכולם מנער זקן וטף להתמיד בלימוד הגמרא תורה מיט ירא"ש ונקט זה לעצה העיקרית שכל התיקונים

שהשי"ת עוזר לו ונשמות הצדיקים מלעילא וצדיקי הדור דרי מטה וכמש"כ "פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם", ופירש בזה הרה"ק הישמה משה זי"ע ואמר שמעולם לא אירע עדיין שמישהו יפתח הפתח כמחט כי לעולם גם את זה השי"ת בעצמו עושה, כי רק כשהאדם הישראלי נותן ליבו לשוב להשי"ת כבר זה מספיק שהשי"ת יפתח לו שערי אורה ותשובה ברוב רחמנותו, ועכ"ז אנו בדורינו גם את אלה חסרנו, והיכן היא זו ההתעוררות הלוואי שהיה לנו עכ"פ אפעס אביסלע פון דעם לזכות לפתח של מחט, והשי"ת ירחם עלינו שנוכה כולנו יחדיו עכ"פ למעט אמת משהו וישפיע לנו עיד"ז ישועה בכל העניינים ברו"ג.

גם ידוע שהרה"ק בעל באר משה מקוצניץ זי"ע אמר עליו
 שהרוצה לראות דמות דיוקנו של משה רבינו יסתכל על רבינו משה מלעלוב וגם הצאנזער רב הדברי חיים התבטא ואמר פעם לאלו ששאלו אותו למה הוא מכבד כ"כ למרן מהר"ם אז נענה ואמר: וכי מי יוכל להשתוות אליו והרי כבר ג' שנים לפני הסתלקותו כבר לא היה כלל בעוה"ז אלא בשמי שמים בעולמות העליונים.

מסופר שבהיותו ילד והקור בפולין היה גדול מאוד בימות
 החורף הכניסו אביו מרן מוהר"ד זיע"א לחבית מלאה נוצות עבור שייחם לו וכך למד עמו בלילות הארוכים ש"ס ופוסקים, עד שהגיע לגיל בר מצוה אז הניח לו אביו הק' ידו על עינו וא"ל: עד עכשיו היה לך נשמת עילוי ולמדן ומעתה אני ממשך לך נשמה של גוטע איד להיות צדיק ומשפיע שפע טוב לישראל קדושים. וכידוע שזוגתו היתה בת היהודי הקדוש מפיסיסא ולפני החופה א"ל מרן מוהר"ד: הנה נתתי לך את בני שהוא מוזהה כשרה לכן תראי לשמור שישאר בכשרותו, ואכן לפני שעלה רבינו משה מלעלוב לא"י א"ל שיכולה לומר לשווער שאכן אין לך מה להתבייש כי אמנם המוזהה הזאת נשארה בכשרותה ותפארתה.

ומרגלא בפומיה דמרן הרמ"מ זיע"א אמרם ז"ל מאי
 דעסיק איניש בהאי עלמא עסיק בההוא עלמא, ולכן בוודאי כמו שבחיים חיותו היה עוסק להחיש עת גאולה כך אף שם עומד ומשמש לפעול גאולתן של ישראל ובנין ביהמ"ק, והשי"ת ירחמנו שנוכה לזה ונפעול כט"ס.

גם ידוע שאמר שמי שיעול עבור סעודת הילולא דיליה
 יחזיק לו טובה וימליץ לטובתו בגני מרומים, א"כ הרי בניקל יכולים לזכות כ"כ ביו"ד דיליה ובפרט כפי שאמרנו שיו"ד בחיי עיצומו של יום מכפר או ודאי ירחם המרחם וישמור עועכ"י שנוכה לפעול אלעס גוטס כולנו יחדיו וישפיע לנו כל תיקוני השוכבי"ם, ועיקר הדעת שאתה חונן לאדם דעת ואם אין דעת הבדלה של המבדיל בין קודש לחול מנין, וכיון שימי שוכבים תיקון לעניני קדושה א"כ הם תלויים בדעת שהיא מבדלת בין קודש לחול, וכשזוכים לדעת זוכים להכל כאמרם ז"ל דעת קנית מה חסרת דעה חסרת מה קנית, וכשזוכים לדעת הנכונה שוב אין חסר כלום כי אז יודעים עיקר התכלית על פני האדמה שבאו כאן כדי לעבוד את הרבש"ע ולעסוק בתויר"ש כי זה כל האדם את האלוקים ירא ואת מצותיו שמור כי הם חיינו ואורך ימינו ואז ואהבתך לא תסור ממנו לעולמים,

וכשיש דעת עם ברכת אתה חונן או דווקא שייך ההמשך
 השיבנו אבינו לתורתך וקרבינו מלכנו לעבודתך סלה לנו אבינו ראה נא בענינו רפאנו ה' ונרפא שבוה תלוי כל הישועות ע"י שהדעת יוצאת לחרות ואז כל המהות יוצאת לחירות, ומי שיש בו דעה כאילו נבנה ביהמ"ק בימיו ואי יבואו ימות המשיח שאז ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים, וכמה שזוכים יותר לדעת"ך כך זוכים יותר להתעלות בתויר"ש ובעבודת השי"ת כדבעי, יעזור השי"ת שנוכה אמנם לבחי' השוכבי"ם ותשובה מאהבה ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם ויבינו עיקר הדעת שהוא העולם הבא ויפה שעה א' של קורת

קדושת ושמירת העיניים

פרקי חינוך במשנת כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

מאת שמואל בן עקיב

עד שגם אם ילך ברחוב לא יבחין במראות אסורות כלל. כתיב (תהלים קיט, לו) העבר עיני מראות עיני שוא, 'מעני לא נאמר, הצל' לא נאמר, כי אם 'העבר' לומר 'לך כי יש אשר גם אם העיניים פקוחות הם, נבר אשר הוא דבר רצוני ית' עוברים דרך עינו בהעברה בעלמא, ואינם נקלטים ונרשמים בשכלו של האדם כלל. אמנם זאת היא מדרגת הצדיקים, כי אחרי שיקדש האדם א"ע למטה אזי מלמעלה יקדשוהו ויסייעו לו לבל יבוא למכשול כמ"ש (שמואל א' ב, ט) רגלי חסידיו ישמור.

ביסו על העיניים כל המיטה

מבהיל הדבר כיצד ישב במטוס כשנצרך לנסוע למען ביסוס המוסדות הק, תמיד לקח מקום ראשון במושב המטוס ליד קיר כמסופר: רבינו זיע"א הי' יוצא אל קהל חסידיו בארה"ב כמה פעמים בשנה. בנסיעותיו הקפיד לנסוע במחלקה הראשונה, ואף דרש שיומנו לו את המקום הראשון לפני הקיר. לא משום גינוני כבוד, ולא משום נוחות. אלא כי משם יכול הי' להמשיך בעבודת הק בלי שהעוברים והשבים יפריעו לו. גם העמיד לו דייל, כאשר כל הדיילות מקבלות פקודה לא להתקרב למושבו. משום העלות הכבדה הכרוכה בדבר, אירע כמה פעמים שאף נסע לבד, בלי מלווה ומש"ב. כשעמדו לפני מקורבו קשיים בהשגת המקום, היה בעצמו מתקשר לעסקנים וסוכנים לסדר את הדבר, לבקשם שיעזרו את קשריהם להשיג עבורו "דעם ערשטין פלאץ ביים וואנט" (המקום הראשון הצמוד לקיר), כלשונו.

טרה מרובה הי' עבורו הנגיפה האולם בית הנתיבות, ואכן נתקיים בו מש"ב צרון יראוי יעשה, ובשנים האחרונות עלה בדי העסקנים מאנ"ש לסדר עבור רבינו אישור מיוחד מן שלטונות ארה"ב, שלא יצטרך להיכנס כלל לבית הנתיבות בארה"ב, אלא מיד עלה על המטוס ושם בדקו לו את דרכות וחפציו. [רבינו היה מכיר טובה לכל העסקנים שעסקו בוה, והעריץ עליהם ברכות מרובות. בעליה היהודי של חברת הנסיעות 'טאוואר איר', מר משה נחטומי הי"ו, סידר שבכל נסיעותיו יקבל רבינו את מקומו במבוקש, ושלא יצטרך כלל להיכנס לטרמינל, ואף העמיד אנשים מטעמו לדאוג למלאות אחר כל ה'דרישות' שהציב להם (רבינו)... בעת הנסיעה עצמה, משך כל שעות הטיסה, היה רבינו זיע"א יושב על מקומו ושוקד בספרים שהביא עמו, לתפילה קו והתפלל ליד הקיר, ולא הרים עינו כלל להביט חוץ ל'אמותיו, ומלמעט שלא שח עם מלוויו. היה מבקש מפעם לפעם להביט לו מים לנטילה לתוספת טהרה (דקדק לשאת עמו בכל נסיעותיו ספל למי נטילה באמתחתו).

הרה"ח ר' אברהם יוסף היילברון שליט"א שזכה לשמש את רבינו באחד מנסיעותיו סיפר: נסעתי עם רבינו ממדינת ניו יארק למיאמי אשר במדינת פלורידה (לנחם בבית מקורבו הרה"ח מאיר יונגרייז הי"ו), חשבת לתומי כי בזמן הנסיעה יהיה לי הזדמנות פז לדבר ולשוחח עם רבינו על כמה ענינים שהי על לבי. אבל להפתעתי, מיד כשתתישב על מקומו, הוציא מאמתחתו אלונגית, עטף את ראשו וכיסה בה את עינו, ולא הוציא מפיו אף הגה אחת משך כל שעות הטיסה. שוב פעם אחרת (בשנים הקודמים), כאשר לא הצליחו להשיג לרבינו מקומו הקבוע 'ביים וואנט', ולא היה באפשרות לדחות את הנסיעה לפעם אחרת, כי חפץ הי' להשתתף בשמחה אצל אחד מאנ"ש (נהח"ח ר' ישעיה אילאוויטש שליט"א), אז משך

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בהקדמה לספר הנפלא 'שלהבת אש' אשר כשמו כן הוא, מכניס אש ושלהבת והשק לעבודת ה' להתמדת התורה ולקדושת האברים, בראותנו בדורינו כיצד יהודי קדוש שיבר כל עצמותיו לכבוד ה' ולכבוד תורתו לכבוד תלמידיו ועובדי ה'... מביא בזה"ל: 'העיקר שמהספר הזה יצא תכלית המכוון והטוב, שילמדו מכל הקדושות וראת שמים, ותשובה ומעשים טובים, תורה ועבודה וגמילות חסדים, ושהכל יביא לידי התעוררות לתשובה, והחי יתן אל לבו, כי זה הוא תכלית המכוון מכל הספרים הנרשמים. עכ"ל.

באמת חשבתו לעצמי, כשהגנו וראים את חמשת הארזים שנטע מרן רבינו זיע"א, כיצד שכלל ישראל נשפעים מהם שנתה קדושה וטהרה, מרובן מעיי קדוש זה נובע, אלא הכל הוא מכוחו של אותו צדיק וקדוש זיע"א.

למען זכות וזיכוי הרבים חושבני שיהא נחא לנשמתו הטהורה כשנתבונן איך וכיצד רבינו הק' נהג בקדושה עליונה בקדושת עיניים ושמירתה הפלא ופלא שהלואי ונוכה נדבק מאורחותיו הק' אפי' מועט, ונוכה לחנך עצמינו ורבינו נדבק בקדושה זאת. **הדברים** מפליאים ביותר כשרואים במקצת שקדושה עליונה זו החלה מילדותו המופלאה, כמו שמספר בנו הגה"צ אב"ד קהילת לעלוב רבי חיים יוסף שליט"א וזה לשונו: סיפר לי הגאון רבי חיים קודנברג זצ"ל (ראש ישיבת לעלוב), א חידוש פון א זאך, שהוא היה אצל יהודי חילוני שדיבר עמו אודות לעלוב, ואמר הלה: פעם גר כאן בת"א האדמו"ר הצדיק מלעלוב והיה לבן אלתרקע שמו, וסיפר החילוני שזוכר כי בילדותו אם היה צריך להיכנס אל השכנים לבקש דבר מה, לעולם לא הרים עינו להביט לצדידים, ולא נטל מידי האשה דבר, אלא היו צריכים להפנות אותו ולהצביע על כל דבר אפוא הוא מונח...

וכן גם עד זקנה היתה מרת זהירותו בקדושת העיניים כאברך צעיר. בלכתו ברחובה של עיר, עינו שמורות לו בארבע אמותיו, לא יגיבהם ח"ו. כל אימת שצריך הוא לצאת לחוץ, חרד לנפשו.

עוד סיפר הגה"צ רבי חיים יוסף שליט"א: בהיותו ילד צעיר נתלווית אל רבינו זיע"א, יחד אתנו הלך הרה"ח רבי אברהם טאוואר הי"ו מיקורי אנ"ש בלונדון, צעדנו יחד מאחור, כאשר רבינו צועד לפנינו ור' אברהם לוחש לי: "הנך רואה, כך צריך יהודי לילך ברחוב". ע"כ. וכך נהג עד זקנה ועד יומו האחרון שחד עיניו במי"ג.

על הרה"ק מרן רבי דוד מלעלוב זיע"א מסופר כי כשהיה יוצא לחוץ, הבחינו החסידים כי עד שובו לביתו היה מלחש בשפתיו. גחנו אליו ושמעוהו מתפלל, וחזר ומתחנן: "רבש"ע היט מיד אפי' [-שמרני נא]. כך התפלל תפילה חרישית להינצל מראיה שאינה הגונה...

מעשה אבות סימן לבנים. ריק הרחוב וכמעט אין בו נפש חי, אבל רבינו בשלום, אינו מגביה ריסי עינו. בהרגשותו הקדוה, כשהיה מתקרב למקום שהיה צורך להלך בצידי הדרך, במהירות הבזק כבר היה בעבר השני, או צועד על הכביש. התנהגות אשר לא אחת כמעט שסיכנה את חייו, כאשר פנה לירד אל הכביש ואינו משיים לב שהמכוניות חולפים לצדו ודוהרים לקראתו. ישר כי באמת משיים לב שסכנה חופפת עליו, ברם לא שת כלל על כך. כמו אומר, אם הבעל דבר מבקש להפילני ברשתו, הרי טוב מותי, וכי מה לי בחיים אם לא לקיים את רצון בוראי.

כשאנו לומדים כיצד הקדושת עיניים נהפכה לחלק ממנו כשהעדיף לקפוח ליוככי הררי האשפה, **כמסופר:**

ערימת אשפה מתנוססות ברחובות בני ברק, בעת שבינת הפועלים עובדי הנקיון, הינו מחזה מוכר לכל... אירע כמה פעמים שהלך רבינו ברחוב בלווית אחד ממקורביו, לפתע חש כי בעצם נסגר עליהם הדרך, לנגדם הלכו נשים, מימין קיר גבוה מביטון יצוק, והררי אשפה ניצבת משמאל. לא השתהה רבינו, ומיד קפץ אל תוך ערימת האשפה... "הרה"ח ר' אליעזר צבי מושקוביץ הי"ו סיפר שהוא התלווה פעם אל רבינו וגם אירע כנ"ל, ורבינו אמר לו בבהלה: "בעסער שמוציג מאכען די שיד און די קליידער, ווי איידער שמוציג מאכען די נשמה [-מוטב לטגף הנעלים והבגדים מלטגף הנשמה], ומיד תפס רבינו את ידו ונחב אותו עמו אל תוך ערימת האשפה.

רגלי חסידיו ישמור

רבינו בעצמו היה מספר בהקשר לכך: פעם הלך אבי זיע"א ברחוב, ופתאום עצר ליד חנות שעונים, והביט בשעונים שהוצגו בחלון הראוה, כמו רוצה לרעות השעה. התפלא חסיד רבי ועלוויל קדישזון ז"ל למה אינו שואל אותו את השעה, ולמה נעמד להסתכל בחלון הראוה. ואז הבחין רבי ועלוויל שהרבי נטעם לקיים דברי חכ"ל אחורי איר ולא אחורי אשה (ברכות סא), ונעמד להסתכל בשעונים כדי לא להבליט, אלא להסתיר מעיניו... היה מרבה לספר שמעאו פעם את הרה"ק הפרנקפורטר זיע"ע כשהוא יושב על חוף הים כאשר לעינו משקפי שמש, העוברים ושבים ראו כן תמוה על המזוהה באותה עבר ש הרה"ק בעל מנחת **ממוקנאש** זיע"ע, אשר כמובן לא הסתיר בעל מנחת **ממוקנאש** בבסוף נודע כי המשקפיים מכוסים היו מבית, כך שלא ניתן הי להביט דרכם כלל...

רבינו הסביר באחד השיחים שיכול אדם לקדש עצמו כל כך,

כל הנסיעה, כעשר שעות, החזיק רבינו מגבת על עינו ולא הסיר המגבת אפילו לרגע אחד. (מפי הגה"ח ר' פסח לייבוויץ שליט"א). אירע פעם שהמטוס חנה חניית ביניים לכמה שעות, עקב תקלה טכנית. הקברניט הכריז כי על כל אחד לירד מן המטוס ולהמתין באולם בית הנתיבות, עד הודעה הבא. כל הנוסעים ירדו, אבל רבינו עם מלוויו נותרו יושבים על מקומם, לא נעו ולא זזו. ניגשו אליהם וביקשו מהם לירד ולהמתין כמו כולם, הסביר רבינו כי אין ביכולתו להמתין עם כולם יחד משום גרדי צניעות וקדושה. אך הטייס הרגיע כי עליהם לירד כבר עתה ומיד. ככל שהכביד לבו של הטייס, התעקש רבינו ועומתו, וידו על העליונה. איים הטייס להזיק את שומרו הגבול להורידוהו בכה. אבל רבינו לא שת לדבריו, אלא בקבש שיסדרו לו חדר נפרד שלא יצטרך להמתין עם שאר כל הנוסעים. הסכים הטייס לסדר לו חדר מיוחד. ואז אמר רבינו שהוא מבקש שייבאו לו את המפתחות של החדר, וכשהיה יהי בידו, יסכים לירד מן המטוס בשמחה הלא עיכוב נוסף... בזה כמובן פקע סבלנותו של הטייס, והזיז את המזטרה, ואילו לא איחרו לבוא. כשהגיעו השוטרים הסבירו להם את מניעתו של רבינו לרדת מן המטוס, ושוב שטחו בפניהם את מבוקשו של רבינו לקבל את המפתח בידו, ואז לא יחסס לרדת. לאחר משא ומתן עם הפקידים, הביאו לו מפתח החדר בה תוכל פמליית רבינו להמתין עד שעת ההמראה. רבינו - שהבין כי חניית ביניים יכולה להימשך ולהתעכב יותר מכמה שעות - הי' כל דאגתו שלא יצטרך להמתין בערבוב אנשים ונשים בטרמינל, נענה אז למקורביו: "איהר זעהט, מיט עקשנות פועל'ט מען! [-! עם עקשנות אפשר לפעול]..."

עקשנות לרבים שבקדושה של רבינו. עוד בצעירותו נודע רבינו כעז רוח במיוחד לכל דבר שבקדושה. לעולם לא וויתר על העקרונות שלו, עקרונות של קדושה, יהא מה שיהא. אם רבינו הרגיש וחש כי יקלע לאתר שעלולה להיות שם הקלה כלשהו בגרדי הצניעות או פריצה בחומת הקדושה, לא נח ולא שקט, בעקשנות ובחריצות, כגיבור ואיש מלחמה, עד שהיה בטוח שלא יכשלו לא הוא ולא אחרים.

רבינו דאג לא רק לעצמו אלא על אחרים גם שישמרו את עיניהם וכן סיפר בנו הגה"צ המשפיע המפורסם רבי אלימלך שליט"א מה שסיפר לו איש חסיד, לא מאנ"ש בזה"ל: כשהייתי ילד צעיר כבן שמונה שנה, נעמרתי סמוך ונראה ליד קיוסק, בתמימותי סקר מבטי את תכולת הדין והיעיתונים וכו' ועיני נפלו כלל צד ועבר. לפתע הרגשתי כעין דחיקה בורעני, הרמתי עיני והנה לפני עמד אברך אחד שלא חכרתי אותו - ואח"כ נודע לי שהיה זה רבינו - והחל להרצות בפני גודל חשיבות קדושת העינים, ובמלים נעימות ביקש ממני לבל אגע ואביט בעיתונים כלל... דבריו היוצאים מן הלב נכנסו אל לבי והשפיעו עלי מאד, והרושם ב"ה נשאר בי עד היום.

רבינו היה מהיר על האברכים והבחורים שידרוו בלכתם ברחוב, ושימנעו כולם כלל האפשר מלהלך בחוצות. ברם כל דבר יש להאדם בחירה לטוב ולרע, אם יעשה אם לאו, - ההורר רבינו - כאשר יוצאים לרחוב או כבר אין בחירה, הבחירה היא האם לצאת לרחוב או לא לצאת, ברחוב עצמו נשללת הבחירה מן האדם, ומה שמרנו ז"ל (בבא בתרא נו: עה"פ) 'שמיע לג טו) ועוצם עינו מראות רב וכו' אי דאיכא דרכא אחרינא, ומשמע שיש קצת בחירה ברחוב, אין זאת רק כדי להרחיק את האדם מן העבירה, אבל למעשה אין שם בחירה כלל.

ועוצם עינו ושומר על אחרים
באותו הבחורים צעירי הצאן היה חוזר ומהיר שב ומשנן, כי עיקר העיקרים הוא שמירת העינים. לכל בחור הי' פונה בשאלה: "האסט רישת שמיים? (יש לך יראת שמים?) האסט גוטע חבירות? (היית לך חברים טובים?) הכל תלוי בשמירת עינים". ומוסף להסביר: "הסכת ושמע, אם יאמרו לך על אדם לאמר כי ירא שמים הוא, ברם אהה ידעת כי הוא אינו נהר ושומר בקדושת העינים, אם הוא ירא שמים, והרחק עצמך מקירבתו כמראה מורח למערב, כי שמירת העינים בקדושה ובטהרה הוא הפתח והשער ליראת שמים לחסידות וליהדות". והיה משבח - בפניהם ושלא בפניהם - את הבחורים שלא הופיעו בעת החופה או המוצא טאג של בני משפחתם, והיה מספר איר שכל ימיו נרשם בו מעשה רב שראה את הרה"ח הבתי ישראל מגור זיע"ע כשהיה מסדר קידושין לעת זקנתו, וכל העת כיסה את עינו בידו, ורבינו היה מראה את התנועה שעשה הרה"ק ה"ל.

ובמקום שדלתו שם אתה מוצא ענותנותו למרות שכל מסובוביו ראו ולמדו והתפעלו מגודל עוצם קדושת עינו הטהורות באופן מבהיל, כשהבחין פ"א מהתפעלות זו היה מבטל עצמו ופעם אמר והתבטא לנאמנו הרה"ח ר' יוסף לב על אם הדרך כי **מנ"כ אדמו"ר מוויניץ שליט"א** למד שמירת עינים מהי, היה זה בעת היותו אברך עול לימים ולא יצא לדרך כי כל כששתי אנשים אחזים בו ומוליכים אותו והוא עם מטילת קשורה על עינו כדי שח"ו לא יכשל בשמירת עינים. ע"כ.

אכן שלהבת אש קודש, ומה ורעו בחיים אף הוא בחיים, וזכותו הגדול תגן עלינו ויה"ר שנדבוק בדרכיו הטהורות והק, מה כאן עומד ומשמש גם שם יתיר בעידנו להיושע בישועה עולמית. אכ"ר.

דברי תורה

המשך מעמ' א'

במכירה. ובענין היה מצאנו אצל יהודה במעשה תמר, שממנה יצאת מלכות בית דוד, ומישן בן דוד שינאלנו בב"א, שנכם שם היה שלש אופנים בהנהגה עם תמר, אופן א' לתת אותה לשלה בנו, וזהו בחינה של הגאולה השלימה בחסד הגמור לא שום ערוב של דין כלא, והאופן הב' לקיים הפסק של הוציאהו ותישרף ויבוק הדין את הרה, שזורה בחינה של גאולה ע"י דין גמור, והאופן שנהג יהודה שהורה והשאירה בחיים, היא בחינת רחמים הממוזג מחסד ודין, שלאחר שפגע בה מדת הדין וישבה אלמנה בבית אביה, והיא ארעה כי לא ניתנה לה שלש בנות, כצער זמן ועידן, כעין צער מלכות יוסף, וישבה על הישיעה ועל דוד התאומים, ונתנוצץ אור הגאולה המקווה, וכן גאולתנו קרובה מאד, לאחר שעברנו את כל התלאות והיגון, כבר בא מועד להנהגה בחינה ורחמים גאולת את עם ישראל הקדושים בב"א.

הנה כי כן י"ל שיעקב בברכתו את בניו השבטים הקדושים, היה כוונתו להמשיך ע"י" את הנהגה וההדרה להמשיך הדורות של כלל ישראל, ולכן לא בירך יעקב את ראובן שהוא בחינת חסד הגמור, ושמעון ואליהו בברחינת הדין המסור, ורק יהודה שהוא בבחינת הרחמים הממוזג ומשותף מדין ורחמים, אותו בירך להמשיך את מדרתו מדת הרחמים על בני ישראל, וזהו שאבן יעקב על שמעון ואליהו, אוחלקם בעקב ואפנים בישראל, וברש"י אפרידים זה מזה שלא יהא לוי במנין השבטים והיה הם החקוקים, ע"כ.

מדותיו, וזה אינו מעביר על מדותיו, עכ"ל הגמי, ולאורה יפלא מאוד, הלא המדה הזאת של מעביר על מדותיו בלבד, הספיק להגדיל מעלת ר"ע על ר"א, כי ידוע כמה גדול כח המדה הזאת, עד שאמר חז"ל בגמ' (ר"ה י"ז) כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו, שאמר נושא עון ועובר על פשעו כו' ע"ש, ואך אמרה הב"ק לא מפני שזה גדול מזה.

וישמענו מפה קדוש ישראל זצוק"ל שאמר ליישב, כי נהג בגמ' (שבת) ל"א, איתא, ת"ר לעולם ירא אדם עוונותיו כחלל, ואל ירא קפון משמאי כו', והנה העולם חושבין כי מעלתו של הלל היתה גדולה יותר ממעלת שמאי... אכן באמת זהו טעות, כי ההל לאורה יש להתפלא ולהשתומם על סיבת קפנותו של שמאי... הכי יבצר משמאי לכבוש את מדותיו... אולם ביאור הענין הוא, כי זה היתה מסיבת מחלוקת שמאי והלל בדרכי עבודת ד' ית"ש, כי כמו שחלקו שמאי והלל בכל התורה, כן נחלקו בדרכי העבודה, אם להתנהג במדת הענוה, או לכבוד התורה צריך להתנהג במדת הקפנות, שמאי היה סבר כי ע"י דרך התורה צריך אדם להתנהג במדת הקפנות לכבוד התורה, והלל היה ס"ל כי לעולם צריך אדם להתנהג במדת הענוה, וכל אחד מהו חקוק בדעתו והתנהג ע"י שיטתו... וכ"כ לא היה כפי שיטתו, הנה שמאי מקבל שכר בעד קפנותו, כמו שהלל מקבל שכר בעד מדת ענוותנותו, אחרי כי שניהם היו עושים רצונו של מקום ע"י התורה... ושם בעולם האמת הם תקועים זה אצל זה, ומתענינים בענינם זה העליון כ"א בעד ההנהגה לפי שיטתו, אכן אחרי אשר חז"ל פסקו כהלל, ואמרו לעולם ירא אדם עוונותיו כחלל ואל ירא קפון כשמאי, הנה עתה מי שמתנהג במדת הקפנות עושה גדול מאוד.

הוא הדבר מה שיצתה ב"ק ואמרה לא מפני שזה גדול ממנו... כי הנה ידוע כי ר"א היה שמויה היש מתלמידי שמאי, והיה ס"ל להלכה לכבדו כשמאי שצריך אדם להתנהג במדת הקפנות לכבוד התורה, וע"כ לא היה מעביר על מדותיו, אולם ר"ע היה מתלמידי הלל והיה ס"ל כהלל שצריך להתנהג במדת הענוה, וע"כ היה מעביר על מדותיו, נמצא באמת כי לא היה ר"ע גדול מר"א, ואחרי כי ב"א היה מתנהג לפי שיטתו כאשר נראה לו ע"י התורה.

אנכם מה שאמרה הב"ק... הענין הוא כי הנה ידוע דרכי הנהגת הקב"ה עם ברויות, להתנהג עמהם מדה כנגד מדה, וכמאמרם ז"ל (שבת קנ"א) כל המרחק על הבריות מרחמם עליו מן השמים, וכן כל המעביר על מדותיו מעבירין לו על כל פשעיו, ולואת ההתפלל על צרת הציבור ולבקש חיים מלפניו ית"ש לעבור על פשעם ולענות להם בעת צרתם, מסוגל להו מי שהוא בעצמו מעביר על מדותיו, יתקבל תפלתו לרצון מדה כנגד מדה מנ"ל.

ולואת כאשר התפללו על הגשמים, הנה ר"ע שמדוה היה בדרך הלל לעבור על מדותיו, ע"כ נענה מן השמים מדה כנגד מדה, לא ר"א שמדוה היה בדרך שמאי ולא היה מעביר על מדותיו, אם אמנם כי יקבל שכר הרבה גם על זה מה שהוא עושה רצון ד' ית"ש לפי שיטתו, אולם כאשר סוף סוף לפי שיטתו לא היה מעביר על מדותיו, ע"כ אף זה מדה כנגד מדה לעבור על פשעיו ציבור ולכך לא נענה, וזה שאמרה הב"ק לא מפני שזה גדול מזה, אלא שזה מעביר על מדותיו כו' לכך נענה מדה כנגד מדה מנ"ל ע"כ"ל ספר אור ישראל.

ויש להוסיף על דב"ק ששינוי באבות (א טו) שמאי אומר והיו מקבלים את כל האדם בכסבר פנים יפות, הרי יך ששמאי עם כל שיטתו הקפנית הוא אשר עמד והודיר לקבל את האדם בכסבר פנים יפות, אלא שאך לכבוד התורה היה שיטתו הקפנית של שמאי, אבל בדרך כלל היה שמאי הק"י זה שהסביר פנים לכל אדם ומקביר בקירוב גדול. (ויחי תשע"א)

עין לא ראתה

וא' ופרשתינו הג' "לא יסור שבט מיהודה ומוחק מבין רגליו" (מט, י) ודרשו חז"ל (סנהדרין) אלו ראשי גלויות שבבל שרודין את ישראל בשבט, ומוחקו מבין רגליו" אלו בני בניו של הלל שמתלודין תורה ברבים עכ"ל.

הנה הג' אדמו"ר הקוה"ט זיע"א אשר זכה כל ימיו מתוך מסירות נפש ליחיד ולרבים, בארץ ובחו"ל לקרב אנשים תחת כנפי השכינה, זכה לברכת "מוחקו מבין רגליו", אלו בני הגו"צ שמסתחין אצלם ללמוד תורה לעם עליה לאלפים ולרבבות.

כל ימיו של מנחם כ"ק אדמו"ר זיע"א היו קודש לתורה ועבודה, היה בו לכל דבר חי גשמינות, לא דאג את דאגת המנוח, וכסף לא היה אצלו נחשב למאום באם היה זה נגד התורה וכדו', גם בימי העוני הקשים בימי החתונה בירושלים לא פסק פניהו.

מגורסיה, ביותר היתה נכרת אצל רבינו הג' אהבת התורה אשר יקדה בו כשלהבת, כאשר פתח - לאחר פטירת אמו הרבנית הצדקנית מרת עטיל ע"ה, את ישיבת כולל המאבדים שישקיע על כוחו ומרצו כדו שילמדו בהתמדה בלימוד רצון ובתענית ידובה, הרבנות כבוד שמים.

ב"ל לדרשו בקודש להיות שקוד על תלמודו תמיד, ולהשליך על ה' והבנו והוא יכללנו, ובזכות זה זכה לכל הברכות הכתובות בתורה, וזכותו הגדולה הקדושה והטהרה תמליץ בעדינו ותגן ועלנו ועל כל ישראל אמן.

עושר מת"ח כי בלא זה לא ילמד, וכן בילקוט: אמרה תורה לפני הקב"ה חתיב בשמאלה עושר וכבוד מפני מוה, מפני בני עניים והקב"ה משיבה להחיל אוהבי יוה, הם עניים בעוה"ז כדי שלא יתעסקו בדברים אחרים, וכתב הגר"א שבתחילה יש לת"ח נסיון של דחקות ועוני, וכשעומד באמונתו ונעשה כעורב שנעשה אכזרי במליצה על בניו ויוסף יום וילהל בתורה הקב"ה מוזהר לו פגרתו ברוחו. וכ"כ הנצי"ב. ובפנש החיים כתב שהתורה לאדם כאשת חיל והיא מפורסת אותו. ואמר הגר"י למושטין שלא ראה ת"ח שיעזב את תלמודו בגלל חיים, אלא בגלל שתיקף יצרו עליו והיטו לחשוב חטובות על המחיר יצא יחוק.

מוסר על ת"ח מגרמניה שהתאונן לפני הגר"א וסתרן שבנו חפץ להישאר בישיבה והוא רוצה גם אמונת תורה וד"א, ענה לו דאפילו במצווה יותר תורה כחו מילה שכתרו עליה י"ג כריתות בגוונן שנתו אחיו חמוט מילה שוב לא מלים אותו, והאב המול ועובר על זה הרי זה שופך דם בנו בידיו. וכן הדבר כיוון הזה שנתו אחיו חמוטת אמונתו, והלה לא השתכנע והוציא את בנו מהישיבה ולא עברו ימים מועטים והבן מת.

כתב הח"ח הדיוט שנתנו הורמים ואפילו העוסק רק מעט ביגיע כפיו חוסדי לתימוד. לו בס' המנקה: אכילי המן אלו ת"ח שותרתם אמונתם. כ' הגר"א מוילנא ויו ואביו שכולם חושבים לחסוך לבנים. כ' המהרש"א אין לו לאדם לדיאוג למוזנותיו מהיום לתוך. וכ' חובת הלבבות ישאל מאלוקו כדי שיפוקו בלבד. ובספר תורת ר"י מלכותו מסופר שפעם בברמ"ה בכתה הרבנית שאמרה "ולא לידו הלוואתם" אמר לה ר' ישראל במוקט שפתי הלוואי ירצו להלוות לך כי גם ע"י צריכה את לבקש מה' שירצו להלוות לך.

כ' הפלאה: אף בגלות ימצאו אנשי חסד ומאת שיהיוקו לומדי תורה שלא יהיה להם סודר כמו יששכר ובזבולן ואז בקראים בעלי התורה אוכלי נט כמו במדבר, ולא יחשבו ת"ח שהם גיוזנים ע"י בשר ודם כי אם מות' ה' הוא נט השמים, להחיותם ע"י המשפיע עליהם וזו יקבלו אור תורה אוכלי המן ע"כ"ל. אמר החת"ס: והוא מות' ה' היתה להזמין לת"ח עשירי ע"ה המשיאים ביתם להם, ומאכלם כאכילת טו, והוא כיסופא וצמוצם על שולחן אחרים, והוא כדי שיהיה לא יחי' ל' עניים לעוה"ז וישגו המוסכלות, והוא כדי שיהיה שיקבל מאחרים לילמד מתוך ענוה וממילא יזכה לתורה המתגלה ביותר למשפיעים עצמם שפלים כסני, ואין להשותף בעלי הבתים של פעם להיותם שלמות שעבדו כל השבוע, שבשבת ישבו ולמדו בהתמדה. ובעיר א' כפולין היו ארבע מואות מקומות בבית"ד המרוב, ובליל שבת בחצות לא היה מקום א' פנוי מחמת כל הבעלי בתים שיבקשו להגות בתורה בשבת.

מוסר ששאלו את הגר"א וסתרן וגו' השתדלות לפרנסה והשיבו: פרנסה לא חוטפים, לפעמים מרבה ומרויח אבל מצד שני מפיסד בכריאות ובכריאות אנשי ביתו או אפילו בחיין.

כ' בספ"ק תפארת שלמה: צא ולמד מה ביקש לבן הארמון" כאשר יעקב אבינו, הנהה מידת פשוטו עם לעשר יתחן את בתו ולחתן שקוע בתורת ה', הנה מתועורו אילו היצ"ר לקומם חותנו בעליו, ומתחילה אומר לו אל טוב לב שבת תמיד בלתי, שים לבך על בנינו עוה"ז אשר נכון להחיות נפש ביתך והוא מצוה תורה עם דרך ארץ וכדו' ראיות רבות מפייתו היצר, והוא מידת לבן הארמני שרצה להטות יעקב מדרכו לעוה"ז, ולכן החליף את משכורתו עשרת מונים כדי להטריד מחשבתו, וזהו שרמזו חז"ל "צא ולמד" היינו צא מחשבתך "ולמד", ואל תשים לבך על הנ"ל, כי נן ביקש לבן ר"ל רק ביקש לבקש לאמר הלא ארבעה נשים ואחד עשרה ילדים ראה נא לפרנס אותם, ואע"פ"כ לא שמו לו כי רצה לעקור את הכל, הכל קדושה בדבריו נ"ל, ולכן אמר הקב"ה ללבן "השמט לך מדרך עם עובד מטוב על רע", ר"ל מהטוב שאתה אומר כי טוב תורה עם דרך ארץ כי זהו גנויע עד רע וסטר"א להעביר הצדיק מן הצדקנות.

יעזר ה' שזכה בקרוב לראות גאולת כל ישראל והביאו לציון עירך בירנה וליורשלים בית מוקדשך בשמחת עולם, ומלכנו בראשינו אמן כן יאמר ה'.

יום ג' ט"ו טבת - רבי אהרן מט"ש יב"ד זצ"ל בן מנחם בעש"ט ו"א שנה ה' טבת (תקע"ז) רבי רפאל בערשידי ב"ר יעקב אקילי- תלמיד הגר"ק רבי פינחס מקורין (תקפ"ז) רבי ישראל מאוסטראווא זצ"ל יעקב אריה מראדו"ן מ"ן

יום ד' ט"ז טבת - רבי חיים מדרבי ראובנים ב"ר איתמר מנדבורנא (תש"ח) - רבי צבי הירש מדראהוביטש מונקאטש - תל' חוהה: הק' והגמ"ד מקאנוא (תר"ב) רבי שמריהו ח' שניאורסון מנאברויסק ב"ר יהודה לייב מקאפוטס- שמו"ל למאור (תרפ"ט) רבי אלעזר רובין מסאסוב ב"ר יעקב יוסף מנגלובני- גדל אצל הר"ח מצאנא- ב' זכרון אלעזר (תרצ"ב)

רבי מרדכי שרגא פרידמאן הי"ד ב"ר מנחם חיים מנאבאין- שטינערגיין (תש"ח) רבי חיים ב"ר אברהם יוסף קרייזרטה נאב"ד האוניברסיטען (תשס"ב) - רבי יעקב ב"ר זאב קראנין אהל יעקב "הגמ"ד מונקאטש" (תקס"ד) רבי יעקב מיאליניצא ב"ר יודישע- תל' ר"י מושינסקיטראה ורצ"ה הגמ"ד מנדבורנא (תקפ"ט) רבי חיים אורי מרישא ב"ר יודישע גליקליך מונקאטש- תל' ר"א מראפשיין (תרמ"ב) רבי אהרן משה מחוסט ב"ר שמואל שטענעלך- פרח שושן (תשנ"א) רבי אפרים פישל מסטריקוב ב"ר יוסף יהודה אריה לייב מנאבאטא (תקס"ב) רבי אריה לייבוש ב"ר חיים ליפשיין מושינסקיטש בעל "אריה דבי יעליא" (תר"י) רבי פינחס ב"ר ישעיה אפשטיין ראב"ד ירושלים (תשל"י) - האמורא בר חובא בר מר זוטרא, ריש גלותא ורב משרשיא בר פדוק הי"ד (ד' ר"ל"א) רבי צבי אלימלך ב"ר פסח שפירא מדיטש ב' בני שפרדאגארא דכלה-דפרקא ועוד (ה' תר"א) רבי יעקב בירמן מאפאטא ב"ר חזיה מנוע לעילוב (תרי"ח) רבי משה מקאריסטש ב"ר מרדכי ממשטשניוביל (תרכ"ו) רבי פתלי מעלשעל - קול נפתלי (תרס"ו) רבי חיים שמואל ב"ר אלעזר הלוי הורביץ מחאצין (תרע"ו)

יום ג' ט"ו טבת - רבי אהרן מט"ש יב"ד זצ"ל בן מנחם בעש"ט ו"א שנה ה' טבת (תקע"ז) רבי רפאל בערשידי ב"ר יעקב אקילי- תלמיד הגר"ק רבי פינחס מקורין (תקפ"ז) רבי ישראל מאוסטראווא זצ"ל יעקב אריה מראדו"ן מ"ן

יום ד' ט"ז טבת - רבי חיים מדרבי ראובנים ב"ר איתמר מנדבורנא (תש"ח) - רבי צבי הירש מדראהוביטש מונקאטש - תל' חוהה: הק' והגמ"ד מקאנוא (תר"ב) רבי שמריהו ח' שניאורסון מנאברויסק ב"ר יהודה לייב מקאפוטס- שמו"ל למאור (תרפ"ט) רבי אלעזר רובין מסאסוב ב"ר יעקב יוסף מנגלובני- גדל אצל הר"ח מצאנא- ב' זכרון אלעזר (תרצ"ב)

רבי מרדכי שרגא פרידמאן הי"ד ב"ר מנחם חיים מנאבאין- שטינערגיין (תש"ח) רבי חיים ב"ר אברהם יוסף קרייזרטה נאב"ד האוניברסיטען (תשס"ב) - רבי יעקב ב"ר זאב קראנין אהל יעקב "הגמ"ד מונקאטש" (תקס"ד) רבי יעקב מיאליניצא ב"ר יודישע- תל' ר"י מושינסקיטראה ורצ"ה הגמ"ד מנדבורנא (תקפ"ט) רבי חיים אורי מרישא ב"ר יודישע גליקליך מונקאטש- תל' ר"א מראפשיין (תרמ"ב) רבי אהרן משה מחוסט ב"ר שמואל שטענעלך- פרח שושן (תשנ"א) רבי אפרים פישל מסטריקוב ב"ר יוסף יהודה אריה לייב מנאבאטא (תקס"ב) רבי אריה לייבוש ב"ר חיים ליפשיין מושינסקיטש בעל "אריה דבי יעליא" (תר"י) רבי פינחס ב"ר ישעיה אפשטיין ראב"ד ירושלים (תשל"י) - האמורא בר חובא בר מר זוטרא, ריש גלותא ורב משרשיא בר פדוק הי"ד (ד' ר"ל"א) רבי צבי אלימלך ב"ר פסח שפירא מדיטש ב' בני שפרדאגארא דכלה-דפרקא ועוד (ה' תר"א) רבי יעקב בירמן מאפאטא ב"ר חזיה מנוע לעילוב (תרי"ח) רבי משה מקאריסטש ב"ר מרדכי ממשטשניוביל (תרכ"ו) רבי פתלי מעלשעל - קול נפתלי (תרס"ו) רבי חיים שמואל ב"ר אלעזר הלוי הורביץ מחאצין (תרע"ו)

יום ג' ט"ו טבת - רבי אהרן מט"ש יב"ד זצ"ל בן מנחם בעש"ט ו"א שנה ה' טבת (תקע"ז) רבי רפאל בערשידי ב"ר יעקב אקילי- תלמיד הגר"ק רבי פינחס מקורין (תקפ"ז) רבי ישראל מאוסטראווא זצ"ל יעקב אריה מראדו"ן מ"ן

יום ד' ט"ז טבת - רבי חיים מדרבי ראובנים ב"ר איתמר מנדבורנא (תש"ח) - רבי צבי הירש מדראהוביטש מונקאטש - תל' חוהה: הק' והגמ"ד מקאנוא (תר"ב) רבי שמריהו ח' שניאורסון מנאברויסק ב"ר יהודה לייב מקאפוטס- שמו"ל למאור (תרפ"ט) רבי אלעזר רובין מסאסוב ב"ר יעקב יוסף מנגלובני- גדל אצל הר"ח מצאנא- ב' זכרון אלעזר (תרצ"ב)

רבי מרדכי שרגא פרידמאן הי"ד ב"ר מנחם חיים מנאבאין- שטינערגיין (תש"ח) רבי חיים ב"ר אברהם יוסף קרייזרטה נאב"ד האוניברסיטען (תשס"ב) - רבי יעקב ב"ר זאב קראנין אהל יעקב "הגמ"ד מונקאטש" (תקס"ד) רבי יעקב מיאליניצא ב"ר יודישע- תל' ר"י מושינסקיטראה ורצ"ה הגמ"ד מנדבורנא (תקפ"ט) רבי חיים אורי מרישא ב"ר יודישע גליקליך מונקאטש- תל' ר"א מראפשיין (תרמ"ב) רבי אהרן משה מחוסט ב"ר שמואל שטענעלך- פרח שושן (תשנ"א) רבי אפרים פישל מסטריקוב ב"ר יוסף יהודה אריה לייב מנאבאטא (תקס"ב) רבי אריה לייבוש ב"ר חיים ליפשיין מושינסקיטש בעל "אריה דבי יעליא" (תר"י) רבי פינחס ב"ר ישעיה אפשטיין ראב"ד ירושלים (תשל"י) - האמורא בר חובא בר מר זוטרא, ריש גלותא ורב משרשיא בר פדוק הי"ד (ד' ר"ל"א) רבי צבי אלימלך ב"ר פסח שפירא מדיטש ב' בני שפרדאגארא דכלה-דפרקא ועוד (ה' תר"א) רבי יעקב בירמן מאפאטא ב"ר חזיה מנוע לעילוב (תרי"ח) רבי משה מקאריסטש ב"ר מרדכי ממשטשניוביל (תרכ"ו) רבי פתלי מעלשעל - קול נפתלי (תרס"ו) רבי חיים שמואל ב"ר אלעזר הלוי הורביץ מחאצין (תרע"ו)

יום ג' ט"ו טבת - רבי אהרן מט"ש יב"ד זצ"ל בן מנחם בעש"ט ו"א שנה ה' טבת (תקע"ז) רבי רפאל בערשידי ב"ר יעקב אקילי- תלמיד הגר"ק רבי פינחס מקורין (תקפ"ז) רבי ישראל מאוסטראווא זצ"ל יעקב אריה מראדו"ן מ"ן

יום ד' ט"ז טבת - רבי חיים מדרבי ראובנים ב"ר איתמר מנדבורנא (תש"ח) - רבי צבי הירש מדראהוביטש מונקאטש - תל' חוהה: הק' והגמ"ד מקאנוא (תר"ב) רבי שמריהו ח' שניאורסון מנאברויסק ב"ר יהודה לייב מקאפוטס- שמו"ל למאור (תרפ"ט) רבי אלעזר רובין מסאסוב ב"ר יעקב יוסף מנגלובני- גדל אצל הר"ח מצאנא- ב' זכרון אלעזר (תרצ"ב)

רבי מרדכי שרגא פרידמאן הי"ד ב"ר מנחם חיים מנאבאין- שטינערגיין (תש"ח) רבי חיים ב"ר אברהם יוסף קרייזרטה נאב"ד האוניברסיטען (תשס"ב) - רבי יעקב ב"ר זאב קראנין אהל יעקב "הגמ"ד מונקאטש" (תקס"ד) רבי יעקב מיאליניצא ב"ר יודישע- תל' ר"י מושינסקיטראה ורצ"ה הגמ"ד מנדבורנא (תקפ"ט) רבי חיים אורי מרישא ב"ר יודישע גליקליך מונקאטש- תל' ר"א מראפשיין (תרמ"ב) רבי אהרן משה מחוסט ב"ר שמואל שטענעלך- פרח שושן (תשנ"א) רבי אפרים פישל מסטריקוב ב"ר יוסף יהודה אריה לייב מנאבאטא (תקס"ב) רבי אריה לייבוש ב"ר חיים ליפשיין מושינסקיטש בעל "אריה דבי יעליא" (תר"י) רבי פינחס ב"ר ישעיה אפשטיין ראב"ד ירושלים (תשל"י) - האמורא בר חובא בר מר זוטרא, ריש גלותא ורב משרשיא בר פדוק הי"ד (ד' ר"ל"א) רבי צבי אלימלך ב"ר פסח שפירא מדיטש ב' בני שפרדאגארא דכלה-דפרקא ועוד (ה' תר"א) רבי יעקב בירמן מאפאטא ב"ר חזיה מנוע לעילוב (תרי"ח) רבי משה מקאריסטש ב"ר מרדכי ממשטשניוביל (תרכ"ו) רבי פתלי מעלשעל - קול נפתלי (תרס"ו) רבי חיים שמואל ב"ר אלעזר הלוי הורביץ מחאצין (תרע"ו)

הילולא דצדיקיא

יום שבי' י"ב טבת - רבי משה ב"ר יצחק הלוי מפשווערק ב' אור פני משה (תקס"ו) רבי משה ב"ר שמוען מירליט - פני משה על ירושלים (תקס"א) רבי אלעזר ב"ר יעקב שטרנאקאב"ד ראגענדארף אראב ולבסקו ב'עיר חדש (ת"ט) רבי מרדכי חיים ב"ר יהודה יצחק מירליט מוסל (דיין) סלאמיטען (תש"ד)

יום א' י"ג טבת - ב"ר מנחם פרידמאן הי"ד ב"ר מנחם חיים מנאבאין- שטינערגיין (תש"ח) רבי שרגא פייבוש האגר מושינסקיטש ב"ר ברוך מוויזנין (תרצ"ב) רבי צבי הירש מאוסטראה ב"ר שאול - תל' מנחם בעש"ט (תקמ"ט) רבי משה מושינסקיטש ב"ר חיים מנחם - חתן רבי מרדכי מקריסטשטוב (תרפ"ט) רבי יצחק חתן הורבין מרענא ב"ר אשר אנשיל - בריה: מושינעלש (תשל"ז) רבי מנחם מנדל האגר מושינא ב"ר שארית מנחם ב"ר ישראל מוויזנין (תש"א)

יום ב' י"ד טבת - יומא דהילולא של מנחם מלכא עשרת ראשינו ותפארתנו ואן עונת הקודש (רבע מעשר) אילנא אילנא מנחם ומנוי יגן עלינו ועמ"א. מן מנחם בעש"ט רבע מעשר מנחם יוע"א (תש"א)

רבי יוסף יצחק מסטעפן ב"ר יוסף מאוסטראה - חתן ר"ד מסטעפן (תרל"ב) רבי מרדכי מושינסקיטש ב"ר חיהאל מלכא בעל שני יוסף מראדויל (תרס"ח) רבי אברהם יוסף מורגנשטין מקאפוטס ב"ר חיים ישראל מושינא מושינא (תש"ד)

